

כָּךְ וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכֶּתֶנֶת בְּדָם, אֶקְרִיבוּ לִיהַ כְּתוּבָתָא
 לְאַכְחָשָׁא לִיהַ, וְכֹלָא דָּא לְקַבֵּל דָּא, אִיהוּ גָרִים
 דְּכִתִּיב וַיִּחַרד וַיִּצְחַק חֲרָדָה גְדֹלָה עַד מְאֹד, בְּגִין כָּךְ
 גָּרְמוּ לִיהַ דְּחֲרַד חֲרָדָה בְּהֵוֹא זְמַנָּא דְּכִתִּיב הַכֵּר נָא
 הַכֶּתֶנֶת בְּנֶךְ הִיא אִם לֹא. (דף קפו ע"א)

רַבִּי חֵיָא אָמַר, בֵּיהַ כְּתִיב, (בראשית כז) הַאֲתָה זֶה בְּנִי
 עֲשׂו אִם לֹא. לִיהַ כְּתִיב, הַכֶּתֶנֶת בְּנֶךְ הִיא אִם
 לֹא. וּבְגִין כָּךְ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַקְדֵּק בְּהוּ
 בְּצַדִּיקָיָא בְּכֹל מַה דְּאִינוּן עָבְדִין.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, (נ"א אָמַר רַבִּי אֲבָא) פִּינּוּן דְּחָמּוּ כְּלָהוּ
 שְׂבָטִין הֵהוּא צַעֲרָא דְּאֲבוּהוּן, אֲתִנְחָמוּ וּוְדָא,
 וַיְהִיבוּ גְרַמְיֵיהוּ עֲלֵיהַ דִּיּוֹסָף, דִּיּוֹסְרוּן לִיהַ אֲלִמְלָא
 יִשְׁבַּחוּן לִיהַ. פִּינּוּן דְּחָמּוּ דְּלֹא יָכִילוּ, אֲחֲדָרוּ לְגַבִּיָּה
 דִּיהוּדָה וְאַעֲבָרוּ לִיהַ מֵעֲלֵיָהוּ, בְּגִין דְּאִיהוּ הוּא מְלֻכָּא

לשון הקודש

בְּנִי עֲשׂו אִם לֹא – לוֹ כְּתוּב, הַכֶּתֶנֶת
 בְּנֶךְ הִיא אִם לֹא. וּמִשׁוּם כָּךְ הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצְּדִיקִים בְּכֹל מַה
 שֶׁהֵם עוֹשִׂים.

רַבִּי אֲבָא אָמַר וְנ"א אָמַר רַבִּי אֲבָא, פִּינּוּן
 שְׂבָל הַשְּׂבָטִים רָאוּ אוֹתוֹ הַצַּעַר שֶׁל
 אֲבִיהֶם, וְדָאֵי הִתְנַחְמוּ וְנִתְּנוּ עֲצָמָם עַל
 יוֹסֵף שִׁיפְדוּ אוֹתוֹ אֲלִמְלָא יִמְצְאוּ אוֹתוֹ.
 פִּינּוּן שָׂרְאוּ שְׂלֵא יְכוּלִים, חֲזָרוּ אֶל יְהוּדָה

הַלְבִּישָׁה עַל יָדָיו וְעַל חֶלְקֵת צְוֹאֲרֵיו,
 מִשׁוּם כָּךְ – וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכֶּתֶנֶת בְּדָם,
 הַקְרִיבוּ לוֹ כְּתוּבָתָה לְהַכְחִישׁ אוֹתוֹ. וְהַכֵּל
 זֶה כְּנֶגֶד זֶה. הוּא גָרַם שְׂכָתוּב וַיִּחַרד
 יִצְחַק חֲרָדָה גְדֹלָה עַד מְאֹד, מִשׁוּם כָּךְ
 גָּרְמוּ לוֹ שְׁחֲרַד חֲרָדָה בְּזְמַן הַהוּא,
 שְׂכָתוּב הַכֵּר נָא הַכֶּתֶנֶת בְּנֶךְ הִיא אִם
 לֹא.

רַבִּי חֵיָא אָמַר, כְּתוּב בּוּ (שם) הַאֲתָה זֶה

עֲלִייהוּ. (ובדין ס"א ובין ד) אֶעְבְּרוּהוּ מֵעֲלִייהוּ, מִה כְּתִיב,
וַיְהִי בַעַת הַהִיא וַיֵּרֶד יְהוּדָה וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים יח) וַיִּרְעַם בַּשָּׁמַיִם יי
וְעֲלִיּוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ בְּרֹד וּגְחֲלֵי אֵשׁ. תָּא חַזִּי, כִּד
בְּרָא קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא עֲלֵמָא, אֲתַקִּין לִיה שְׁבָעָה
סְמָכִין עַל מַה דְּקִימָא, וּבְלָהוּ סְמָכִין קִימֵי בְּחַד
סְמָכָא יְחִידָאֵי, וְהָא אוֹקְמוּתָהּ. דְּכְתִיב, (משלי ט) חֲכָמוֹת
בְּנִתָּה בֵּיתָה חָצְבָה עֲמוּדֵיהָ שְׁבָעָה. וְאֵלִין בְּלָהוּ אֵינּוּן
קִימֵי בְּחַד דְּרָגָא מְנִייהוּ דְּאֶקְרִי (משלי י) צַדִּיק יִסּוּד
עוֹלָם.

וְעֲלֵמָא כִּד אֲתַבְּרִי, מִהֵוּא אֲתַר אֲתַבְּרִי. דְּאֵיהוּ
שְׁכֻלְוֵלָא דְּעֲלֵמָא, וְתַקוּנוֹ. דְּאֵיהוּ חַד
נְקוּדָה דְּעֲלֵמָא, וְאֲמַצְעִיתָא דְּכֻלָּא. וּמֵאֵן אֵיהוּ, צִיּוֹן.
דְּכְתִיב, (תהלים ג) מִזְמוֹר לְאַסָּף אֵל אֱלֹהִים יי דְּבַר

לשון הקודש

עומדים בעמוד אחד יחיד, וְהִרִי פְּרִשׁוּתָהּ
שְׁכֻלְוֵלָא (משלי ט) חֲכָמוֹת בְּנִתָּה בֵּיתָה
חָצְבָה עֲמוּדֵיהָ שְׁבָעָה, וְכָל אֵלֵהֶם
עומדים בְּדִרְגָה אַחַת מֵהֶם שְׁנִקְרָאת (שם)
י צַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם.

וּבְשִׁנְבְּרָא הָעוֹלָם, נִבְרָא מֵאוֹתוֹ
הַמְּקוֹם שֶׁהוּא הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם
וְתַקוּנוֹ, שֶׁהוּא נִקְדָּה אַחַת שֶׁל הָעוֹלָם
וְהֵאֱמַצְעַ שֶׁל הַכֹּל, וּמֵי הוּא? צִיּוֹן,

וְהֵעֲבִירוּ אוֹתוֹ מֵעֲלֵיהֶם, מִשׁוּם שֶׁהוּא
הָיָה מְלֻךְ עֲלֵיהֶם, וְנֵאֵן ס"א וּבִינּוּן שׁוֹן
הֵעֲבִירוּהוּ מֵעֲלֵיהֶם, מִה כְּתוּב? וַיְהִי
בַעַת הַהִיא וַיֵּרֶד יְהוּדָה וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים יח) וַיִּרְעַם
בַּשָּׁמַיִם ה' וְעֲלִיּוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ בְּרֹד וּגְחֲלֵי
אֵשׁ. בֵּא רְאֵה, בְּשִׁבְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֵת הָעוֹלָם, הֵתַקִּין לוֹ שְׁבָעָה
עֲמוּדִים עַל מַה שֶׁעוֹמֵד, וְכָל הָעֲמוּדִים

וַיִּקְרָא אֶרֶץ מְמוֹרָה שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ. וּמֵאֵן אֶתֶר,
 מְצִיּוֹן, דְּכָתִיב מְצִיּוֹן מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ.
 מֵהֵתוּא אֶתֶר דְּאִיהוּ סְטָרָא דְשְׁכָלוּלָא דְמֵהֵימְנוּתָא
 שְׁלִימְתָא כְּדָקָא יֵאוֹת (והשתא ע"י קמא א כי שם מקומו) וְיִשְׂרָאֵל
 אֲתַמְקְפוּ בֵיהּ בְּרֵגוֹ דְפְקוּדֵי דְאוּרִימָא בְּגִין דְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא אֲתַמְקַף בַּר נֶשׁ בְּצִיצִית
 דְּאֲתַעֲטַף בֵּיהּ). וְצִיּוֹן תִּקְיָפוּ וְנִקְוֶה דְכָל עֲלָמָא, וּמֵהֵתוּא
 אֶתֶר אֲשֶׁתְּכַלֵּל כָּל עֲלָמָא וְאֲתַעְבִּיד, וּמִגִּיּוּהַ כָּל
 עֲלָמָא אֲתָזֵן.

וְתָא חַזִּי, וַיִּרְעַם בַּשָּׁמַיִם יי וְעֲלִיּוֹן יִתֵּן קוּלוֹ וְגו',
 בֵּינָן דְּאָמַר וַיִּרְעַם בַּשָּׁמַיִם יי, אֲמַאי כְּתִיב
 וְעֲלִיּוֹן יִתֵּן קוּלוֹ. הָא (ס"א אֱלָא) הָכָא רָזָא דְמֵהֵימְנוּתָא,
 (ועל מה, ס"א עֲלָמָא) דְּאֲמִינָא דְצִיּוֹן אִיהוּ שְׁכָלוּלָא וְשִׁפּוּרוֹ
 דְּעֲלָמָא, וְעֲלָמָא מְנִיחָא אֲתָזֵן. בְּגִין דְתֵרִין דְרֵגִין אֵינּוּן
 וְאֵינּוּן חַד, אֵינּוּן צִיּוֹן וַיְרוּשָׁלַם. דָּא דִינָא וְדָא רַחֲמֵי,

לשון הקודש

גתקן כל העולם ונעשה, ומתוכו נזון כל העולם.

ובא וראה, וירעם בשמים ה' ועליון יתן קולו וכו'. בין שאמר וירעם בשמים ה', למה כתוב ועליון יתן קולו? הנה וס"א אלא באן סוד האמונה ועל מה עולם שאמרנו שציון היא השלמות והיפי של העולם, והעולם נזון ממנו, משום ששתי דרגות הן, והן אחת, הם ציון וירושלים,

שכתוב (תהלים א) מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבוא. ומאיזה מקום? מציון, שכתוב מציון מכילל יפי אלהים הופיע. מאותו המקום שהוא צד השלמות של האמונה השלמה בראוי ונכעת ישראל החזיקו בו בסודות המצוות של התורה, משום שכל יום ויום מחזיק אדם בציצית שמתעטף בה, וציון החזק והנקדה של כל העולם, ומתמקם ההוא

וְתִרְוִיחֵי חַד, מִהֲבֵא דִינָא וּמִהֲבֵא רַחֲמֵי.

מֵעֵילָא לְעֵילָא נִפְקָא קוּל דְּאַשְׁתַּמַּע, לְבַתָּר
 דְּהַהוּא קוּל נִפְקָא וְאַשְׁתַּמַּע, בְּדִין נִפְקֵי
 דִּינִין וְאַרְחֵי דְּדִינָא, וְרַחֲמֵי נִפְקִין וּמִתְפָּרְשֵׁן מִתַּמָּן.
 וַיִּרְעַם בְּשָׁמַיִם יי, דָּא בִּי דִינָא בְּרַחֲמֵי, וְעֵלְיוֹן, אַף
 עַל גַּב דְּלֹא אֲשַׁתַּבַּח וְלֹא אֲתִידַע, בֵּינוֹן דְּהַהוּא קוּל
 נִפְקֵי בְּדִין אֲשַׁתַּבַּח פְּלֵא, דִּינָא וְרַחֲמֵי. הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב וְעֵלְיוֹן יִתֵּן קוּלוֹ, בֵּינוֹן דִּיתֵן קוּלוֹ, בְּדִין בְּרַד
 וְנִחְלֵי אֵשׁ, מִיָּא וְאַשָּׁא.

תָּא חַזֵּי, בְּשַׁעְתָּא דְּאַתִּילִיד יְהוּדָה מַה כְּתִיב,
 (בראשית כט) וַתַּעֲמֵד מִלְדָּת, בְּגִין דְּדָא הוּא יְסוּדָא
 רְבִיעָא מֵאַיְנוֹן אַרְבַּע דְּאַיְנוֹן רְתִיבָא עֲלָאָה,
 סְמְכָא חַד מֵאַיְנוֹן אַרְבַּע סְמְכִין. מַה כְּתִיב בֵּיתָה,
 וַיְהִי בַעַת הַהִיא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאַת אָחִיו, דְּהָהוּא

לשון הקודש

וְרַחֲמֵי. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב וְעֵלְיוֹן יִתֵּן קוּלוֹ.
 בֵּינוֹן שִׁיתֵן קוּלוֹ, אִז בְּרַד וְנִחְלֵי אֵשׁ, מִים
 וְאַשׁ.

בֵּא רְאָה, בְּשַׁעָה שְׁנוּלַד יְהוּדָה, מַה
 כְּתוּב? (בראשית כט) וַתַּעֲמֵד מִלְדָּת, מְשׁוּם
 שְׁזָה הוּא הַיְסוּד הַרְבִּיעִי מֵאַוֹתָם
 הָאַרְבַּעָה שֶׁהֵם הַמְרַבֵּה הַעֲלִיּוֹנָה, עֲמוּד
 אֶחָד מֵאַוֹתָם אַרְבַּעָה הַעֲמוּדִים, מַה
 כְּתוּב בּו? וַיְהִי בַעַת הַהִיא וַיֵּרֶד יְהוּדָה

זֶה דִּין וְזֶה רַחֲמִים, וְשִׁנְיָהֶם אֶחָד, מִכָּאֵן
 דִּין וּמִכָּאֵן רַחֲמִים.

מִמְעַלָּה לְמַעַלָּה יוֹצֵא קוּל שְׁנִשְׁמַע.
 לְאַחַר שְׁאוֹתוֹ הַקּוּל יוֹצֵא וְנִשְׁמַע, אִז
 יוֹצֵאִים הַדִּינִים וְדַרְכֵי הַדִּין, וְהַרְחֲמִים
 יוֹצֵאִים וְנִפְרָדִים מִשָּׁם. וַיִּרְעַם בְּשָׁמַיִם
 ה', זֶה בֵּית הַדִּין בְּרַחֲמִים. וְעֵלְיוֹן, אַף
 עַל גַּב שְׁאִינוֹ נִמְצָא וְאִינוֹ נוֹדַע, בֵּינוֹן
 שֶׁהַקּוּל הַהוּא יוֹצֵא, אִז נִמְצָא הַכֹּל, דִּין

מִלְכָּא עֲלֵייהוּ. מָאי טַעמָא, בְּגִין דְּיוֹסֵף נִחְתּוּ לֵיהּ
לְמַצְרַיִם כְּדַקְאֲמַרְן:

וַיֵּרָא שָׁם יְהוּדָה בֵּת אִישׁ כְּנַעֲנִי. וְכִי כְנַעֲנֵי הָהוּא,
אֵלָּא הָא אֹקְמוּהָ תְּבַרְיָא. וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֶּן
וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר, תֵּלֶת בְּנֵי הוּוּ לֵיהּ לַיהוּדָה, וְלֹא
אֲשַׁתְּאֲרוּ מִנֵּיהּוּ בַר חַד, וְדָא הוּא שִׁלְהָ.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי תִּיָּא הוּוּ אֲזִילֵי בְּאַרְתָּא.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר, אֲמַאי כְּתִיב כְּבָנָיו
דִּיהוּדָה, בְּקַדְמָאָה וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר, וּבְתַרְיָן
אַחֲרָיָן כְּתִיב וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אוֹנָן, וַתִּקְרָא אֶת
שְׁמוֹ שִׁלְהָ.

אָמַר לֵיהּ תָּא חַזִּי, הַאי פְּרִשְׁתָּא רָזָא עֲלָאָה אִיהוּ,
וְכֹלָא אִיהוּ כְּדַקְא חַזִּי. וַיֵּרֵד יְהוּדָה מֵאֵת
אָחָיו, דְּהָא אֲתַכְּסִיָּא סִיחָרָא, וְנִחְתַּת מִדְּרָגָא דְתַקְנָא

לשון הקודש

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי תִּיָּא הוּוּ
הוֹלְכִים בְּדַרְדָּרָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי
אֶלְעָזָר, לָמָּה כְּתוּב כְּבָנָיו יְהוּדָה,
כְּרֵאשׁוֹן - וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר, וּבְשֵׁנֵי
הָאַחֲרִים כְּתוּב, וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אוֹנָן,
וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שִׁלְהָ?

אָמַר לוֹ, כֹּא רָאָה, הַפְּרִשָּׁה הוּוּ הַיָּא
סוּד עֲלִיוֹן, וְהַכֵּל הוּא כְּרֵאשׁוֹ. וַיֵּרֵד

מֵאֵת אָחָיו, שְׁהִיָּה מְלַךְ עֲלֵיהֶם. מַה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁהוֹרִידוּ אֶת יוֹסֵף
לְמַצְרַיִם, כְּמוֹ שְׁאַמְרֵנוּ.

וַיֵּרָא שָׁם יְהוּדָה בֵּת אִישׁ כְּנַעֲנִי, וְכִי
כְנַעֲנֵי הִיָּה? אֵלָּא הִנֵּה פְּרִשְׁוֵהוּ הַחֲבֵרִים.
וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר.
שְׁלִשָּׁה בָנִים הָיוּ לַיהוּדָה, וְלֹא נִשְׁאַר
מֵהֶם רַק אֶחָד, וְזֶה הוּא שִׁלְהָ.

לְגוֹ דְרַגְא אֲזִתְרָא, דְּאֲתַחֲבַר בֵּיהּ חֲוִיָּא, כְּמָה דְּאֲתָּ
אָמַר וַיֵּט עַד אִישׁ עַדְלָמִי וַשְּׂמו חִירָה.

וְתַתַּר וְתַלְד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת שְׂמו עַר, וְאִיהוּ רַע,
וְכֹלָא חַד, דְּאֲתִיָּא מִסְטָרָא דִּיִּצְר הָרַע. וּבְגִין
כְּדָּ כְּתִיב וַיִּקְרָא אֶת שְׂמו, וְלֹא כְּתִיב וַיִּקְרָא שְׂמו.
(דף קנ"א ע"ב) בְּיַעֲקֹב כְּתִיב וַיִּקְרָא שְׂמו, דְּקִדְשָׁא בְּרִיד
הוּא קָרָא לִיהּ יַעֲקֹב. וְהָכָא אֶת לְאִסְגָּאָה דְּרַגְא
אֲזִתְרָא דְּזוּהֲמָא דְּמִסְאָנָא אֲתִילִיד, וְדָא הוּא עַר רַע,
וְכֹלָא חַד.

לְבַתָּר לֹא אֲתַפְּסִם אֲתָרָא, עַד דְּאֲתָא שְׁלָה דְּהוּה
עֲקָרָא דְּכֹלְהוּ. מַה כְּתִיב וַיְהִי עַר בְּכוֹר
יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יי, כְּתִיב הָכָא רַע, וְכְתִיב הָתָם (בראשית
ח) כִּי יִצְר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעֲרֵיו, רַע דְּאֲוֹשִׁיד דְּמִין,
אֲוֹשִׁיד זְרַעָא עַל אֲרַעָא. וּבְגִין כְּדָּ וַיִּמְיִתְהוּ יי. מַה

לשון הקודש

וַיִּקְרָא שְׂמו, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא
לוֹ יַעֲקֹב, וְכֹאן אֶת – לְרַבּוֹת דְּרַגְא
אֲחֵרַת שְׁוֹהַמַּת הַסְּמָאָה נוֹלַד, וְזֵה הוּא
עַר רַע, וְהַכֵּל אֲחֵד.

אֲחֵר כְּדָּ לֹא הִתְפַּסֵּם הַמְּקוֹם עַד שְׂבָא
שְׁלָה שְׁהִיָּה הַעֲקָר שֶׁל בְּלָם. מַה כְּתוּב?
וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה'.
כְּתוּב כֹּאן רַע, וְכְתוּב שָׁם (בראשית ח) כִּי
יִצְר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעֲרֵיו. רַע שֶׁשׁוֹפֵד

יְהוּדָה מֵאֵת אַחֵיו, שְׁהִיָּה נִכְסְתָה
הַלְבָּגָה וַיְרַדָּה מִהַדְּרָגָה שֶׁל תְּקוּן לְתוֹד
דְּרַגְא אֲחֵרַת, שְׁהִתְחַבַּר בָּהּ הַנְּחָשׁ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיֵּט עַד אִישׁ עַדְלָמִי וַשְּׂמו
חִירָה.

וְתַתַּר וְתַלְד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת שְׂמו עַר,
וְהוּא רַע, וְהַכֵּל אֲחֵד, שְׂבָא מֵעַד הַיִּצְר
הָרַע, וּמִשׁוּם כְּדָּ כְּתוּב וַיִּקְרָא אֶת שְׂמו
וְלֹא כְּתוּב וַיִּקְרָא שְׂמו. בְּיַעֲקֹב כְּתוּב

כְּתִיב בַּתְּרִיהּ, וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֵּן אֵל אִשְׁתּוֹ
אֶחִיד וְגו':

וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֵּן אֵל אִשְׁתּוֹ אֶחִיד וְגו'. רַבִּי
שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה מא) הַעִירוֹתִי מִצְפוֹן
וַיָּאֵת מִמְּזוֹרַח שְׁמֶשׁ יִקְרָא בְּשֵׁמִי וַיָּבֵא סְגָנִים כְּמוֹ
חֶמֶר וּכְמוֹ יוֹצֵר יִרְמָס טִיט. תָּא חַוִּי, כַּמָּה אֵינּוֹן בְּנֵי
נִשְׂא טַפְּשִׁין דְּלֹא יָדְעִין וְלֹא מוֹסְתִּיבְלִין לְמַנְדַּע אֶרְחוּי
דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. דְּהָא כְּלָהוּ נְיִימִין, דְּלֹא מוֹתְעֵרִי
שִׁינְתָּא בְּחוֹרֵיהוֹן.

תָּא חַוִּי, קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא עֶבֶד לִיהּ לְבַר נִשְׂא,
בְּגוֹנוֹנָא דְלֵעִילָא. כִּלְא אִיהוּ בְּחַכְמָתָא. דְּלִית
לָךְ שְׁיִיפָא וְשְׁיִיפָא בְּבַר נִשְׂא דְלֹא קִיּוּמָא בְּחַכְמָתָא
עֲלֵאָה. דְּהָא כִּיּוֹן דְּאֶתְתַּקֵּן כֹּל גּוֹפָא בְּשְׁיִיפוֹי כְּדָקָא
יֵאוֹת, קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא אֶשְׁתַּתַּף (נ"א אַתְתַּתַּף) בְּתַדִּיָּה,

לשון הקודש

יודעים ואין מסתכלים לדעת דברי
הקדוש ברוד הוא, שהנה כלם ישנים,
שאין מתעוררים, ושנה בנקבי עיניהם.
בא ראה, הקדוש ברוד הוא עשה את
האדם כמו שלמעלה, הכל הוא
בחכמה, ואין לך איבר ואיבר באדם
שאינו עומד בחכמה עליונה. שחרי
כיון שנתקן כל הגוף באיבריו פראוי,
הקדוש ברוד הוא השתתף והתחנן עמו

דמים, שופך זרע על הארץ, ומשום כך
ומתהו ה'. מה כתוב אחריו? ויאמר
יהודה לאונן בן אל אשת אחיד וכו'.
וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֵּן אֵל אִשְׁתּוֹ
אֶחִיד וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר,
(ישעיה מא) הַעִירוֹתִי מִצְפוֹן וַיָּאֵת מִמְּזוֹרַח
שְׁמֶשׁ יִקְרָא בְּשֵׁמִי וַיָּבֵא סְגָנִים כְּמוֹ
חֶמֶר וּכְמוֹ יוֹצֵר יִרְמָס טִיט. כֹּא רָאָה
כַּמָּה בְּנֵי אָדָם הֵם טַפְּשִׁים שְׂאִין

וְאֶעֱלֶה בֵּיהּ נִשְׁמָתָא קַדִּישָׁא. בְּגִין לְאִלְפָא לִיהּ לְבַר
נָשׁ לְמַתָּךְ בְּאַרְחוּי דְּאִוְרֵיתָא וְלְמִיטְר פְּקוּדוּי, בְּגִין
דִּיתְתַּקֵּן פִּר נָשׁ בְּדָקָא יְאוּת.

(ס"א ובגין דא בעוד) (ובגין ס"א ובגוד) דְּאִית בֵּיהּ נִשְׁמָתָא קַדִּישָׁא
מִיבְעֵי לִיהּ לְבַר נָשׁ לְאִסְנָאָה דִּיוֹקְנָא דְּמִלְפָא
עֲלָאָה בְּעֲלָמָא. וְרִזָּא דָּא, דְּהָא תְּהוּא נְהָר דְּנַגִּיד
וְנַפִּיק לָא פְּסָקוֹן מִימּוֹי לְעֲלָמִין. וְעַל דָּא מִיבְעֵי לִיהּ
לְבַר נָשׁ דְּלֵא יַפְסִיק נְהָרָא וּמְקוּרָא דִּילִיהּ בְּהָא
עֲלָמָא (גליון נה"ר רמז לקנימא קדישא דמתים בבשריה, דאיהו דוגמא דתהוה נה"ר

רזא דצדיק דאתחבר בצד"ק פחדא לעילא, בגין כך בעי פיר נש לתפא לאתחברא
באתתיה בקדשה בגין דאתתקף ביה ביהוה עלמא). וְכָל זְמַנָּא דְּבַר נָשׁ

לָא יַעֲלֶה בְּהָא עֲלָמָא (ס"א ועל דא מפעי ליה לבר נש דלא יפסיק נהרא
ומקורא דיליה ביהא עלמא, ואי לא) קַדִּישָׁא בְּרִידָא הוּא עֶקֶר לִיהּ
וְנִטְעָ לִיהּ בְּכַמְהָ זְמַנִּין בְּמִלְקַדְמִין.

לשון הקודש

בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְנִהְיִי רְמִז לְבְרִית הַקֹּדֶשׁ שֶׁתּוֹם
בְּבִשְׂרוֹ, שֶׁהוּא דְגֻמָּא שֶׁל אוֹתוֹ הַנְּהַ"ר הַסּוּד שֶׁל
צָדִיק שֶׁמִּתְחַבֵּר עִם צָדִיק יַחַד לְמַעְלָה. מִשּׁוֹם כִּךְ
צָרִיד אָדָם לְמַטָּה לְהִתְחַבֵּר עִם אִשְׁתּוֹ בְּקַדְשָׁה
כְּדֵי שִׁיתְחַזֵּק בְּאוֹתוֹ הַעוֹלָם. וְכָל זְמַן שֶׁאָדָם
לֹא יַעֲלֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְס"א וְעַל כֵּן צָרִיד
לְאָדָם שֶׁלֹּא יַפְסִיק אֶת הַנְּהָר וְהַמְקוּר שֶׁלוֹ בְּעוֹלָם
הַזֶּה, וְאִם לֹא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹקֵר
אוֹתוֹ וְנוֹטֵעַ אוֹתוֹ בְּכַמְהָ פְּעָמִים כְּמוֹ
מִקְדָּם.

וְהַכְּנִים בּוֹ נִשְׁמָה קְדוּשָׁה כְּדֵי לְלַמֵּד
אֶת הָאָדָם לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה
וְלִשְׁמֵר מִצְוֹתָיו, כְּדֵי שֶׁאָדָם יִתְתַּקֵּן
כְּרָאוּי.

וּמִשּׁוֹם זֶה וּבְעוֹדוֹ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נִשְׁמָה
קְדוּשָׁה, צָרִיד לְאָדָם לְהַגְדִּיל אֶת דְּמוּת
הַמַּלְאָךְ הַעֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם. וְסוּד זֶה, שֶׁהָרִי
אוֹתוֹ הַנְּהָר שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא לֹא פּוֹסְקִים
מִימּוֹי לְעוֹלָמִים, וְעַל זֶה צָרִיד לְאָדָם
שֶׁלֹּא יַפְסִיק אֶת הַנְּהָר וְהַמְקוּר שֶׁלוֹ

תָּא חַיִּי, מַה כְּתִיב, הַעִירוּתִי מִצָּפוֹן וַיֵּאת. הַעִירוּתִי,
 דָּא אֲתַעְרוּתָא דְזוּוּנָא דְבַר נָשׁ בְּהַאי עֲלָמָא,
 דְּאִיְהוּ אֲתַעְרוּתָא מִסְטָרָא דְצָפוֹן. וַיֵּאת, דָּא הִיא
 נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא דְאֲתִיָּא מִלְּעִילָא, וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מְשִׁדֵּר לָהּ מִלְּעִילָא. אֲתִיָּא בְּהַאי עֲלָמָא וְעָאלַת בְּגוּ
 בְּנֵי נָשָׂא בְּדַקְאֲמָרֵן.

מִמְזֶרְחַ שְׁמֶשׁ, דָּא אֲתֵר דְּהַהוּא נָהַר דְּנַגִּיד וְנַפִּיק
 דְּמַתְמָן נַפְקַת נִשְׁמָתָא וְאֲתַנְהִירַת. וַיֵּבֵא
 סַנְגִּיִּים (כְּמוֹ חֶמֶר) אֵלֶיךָ אֵינִי חִילִין דְּעֲלָמָא דְאֲתִיָּן בְּגִין
 (כ"א ב'גו) הַהוּא אֲתַעְרוּתָא דְנִשְׁמָתִין. כְּמוֹ חוֹמֶר, כְּגוֹוֹנָא
 דְּאֲתַעֵר בַּר נָשׁ בְּגוּפָא.

דְּהֵא בְּגִין דָּא, קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד זְוִיגִין וְאַפִּיל
 נִשְׁמָתִין בְּעֲלָמָא, וְחִבְרוּתָא אֲשַׁתַּבַּח לְעִילָא
 וְתַתָּא וּמְקוּרָא דְכֻלָּא הוּא (כ"א י"א) בְּרוּךְ. וּבְגִין כְּדָ

לשון הקודש

מִמְזֶרְחַ שְׁמֶשׁ - זֶה הַמְּקוֹם שֶׁל אוֹתוֹ
 הַנֶּהָר שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא, שְׁמֶשֶׁם יוֹצֵאת
 הַנִּשְׁמָה וּמְאִירָה. וַיֵּבֵא סַנְגִּיִּים וְכְמוֹ חֶמֶר
 - אֵלֶיךָ הֵם חִילוֹת הָעוֹלָם שֶׁבָּאִים מִשּׁוֹם
 וּבְתוֹךְ אוֹתָהּ הַהֲתַעְרוּרוֹת שֶׁל הַנִּשְׁמוֹת.
 כְּמוֹ חֶמֶר - כְּמוֹ שֶׁמֶתְעוֹרֵר אָדָם בְּגוּף.
 שְׁתַּרְיִי מִשּׁוֹם זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 עוֹשֶׂה זְוִיגִים וּמְפִיל נִשְׁמוֹת בְּעוֹלָם,

בֵּא רָאָה מַה כְּתוּב, הַעִירוּתִי מִצָּפוֹן
 וַיֵּאת. הַעִירוּתִי - זֶה הַהֲתַעְרוּרוֹת שֶׁל
 הַזְּוִיג שֶׁל הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהִיא
 הַהֲתַעְרוּרוֹת מִצֵּד הַצָּפוֹן. וַיֵּאת - זֶה הִיא
 הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁבָּאָה מִלְּמַעְלָה,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלַח אוֹתָהּ
 מִלְּמַעְלָה, בָּאָה לְעוֹלָם הַזֶּה וְנִכְנְסַת
 לְתוֹךְ בְּנֵי אָדָם, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרְנוּ.

קָדְשָׁא בְּרִידָא הוּא עֶבֶד לִיה לְבַר נָשׁ בְּגִין לְאַשְׁתְּדָּלָא
בְּאַרְחֻזִי, וְלֹא יַפְסִיק מְקוּרִיָּה וּמְבוּעָא דִּילִיה לְעֵלְמִין.

וְכָל מָאן דְּפָסִיק מְקוּרִיָּה, (מתתא ומיבש ליה בבבכול פאלו גרים
ליה לאתפסקא לעילא, בדין (איוב יד) אָזְלוּ מִמֵּי יָם וְנָהָר יַחֲרַב וְיָבֵשׁ, הוּאִיל
וְכַר נָשׁ אַתְקָם לְתַתָּא כְּדוּנְמָא דְלַעִילָא, מָאן דְּמְקוּרִיָּה יְמִישׁ מִלְּמַעְבַּד פִּירִין, בְּגִין דִּין דְּלֹא
בְּעָא לְמִיתָב אִיתְתָּא, אִז נָסִיב לָה דְאַשְׁתְּדָּל וְלֹא יָכִיל, אִלוּ דְתֵרִין הַפְכִין אִינוּן דָּא מְדָא,
(אז ס"א ההוא) דִּימִישׁ מִלְּמַעְבַּד פִּירִין, לִית לִיה תְּקֻנָּה לְעוֹלָם.

מְעוּת לֹא יוּכַל לְתַקֵּן, (קהלת א) בְּגִין דְּלֹא בְּעָא לְמִיסַב אִיתְתָּא וְלֹא אִשְׁתְּדָּלָא בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה,
וְהוּא דְאַשְׁתְּדָּל וְנָסִיב אִיתְתָּא וְלֹא יָכִיל, דָּא מִתְתַּקֵּן בְּפִרְיָה דְקָרִיב לִיה דְּהוּא
אַחִיו, וְהוּא דְמִית בְּלֹא בְּגִין) **כַּד נָפִיק מִתְּהֵא עֵלְמָא הֵהוּא בַר**
נָשׁ לֹא עָאֵל בְּפִרְגוּדָא וְלֹא נָטִיל חוּלְק בְּהֵהוּא עֵלְמָא
(וּנְשַׁמְתִּיה לֹא אִתְפְּלִילַת בְּאַתֵּר דְכָל נְשַׁמְתִּין אִתְפְּלִילוּ, וְאַתְגִּזֵּר דִּיקְנִיָּה מִתְּפִין. הָדָא הוּא
דְכְתִיב, (ויקרא כב) וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת מִלְּפָנַי, הוּאִיל וּכְדִין הוּא, בְּרָא לִיה קָדְשָׁא בְּרִידָא
הוּא פִּרְיָק (דף קנ"ט ע"א) דִּיפְרוּק לִיה מִיָּדָא דְמַחְבְּלִין, וְדָא אַחִיו דְקָרִיב לִיה שְׁנַאֲמַר (דברים
כה) כִּי יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּיו וְגו'. וְכְתִיב בָּא אֵל אֵשֶׁת אַחִיד וַיִּבֶם אוֹתָהּ וְגו'. בְּגִין דְּנְשַׁמְתִּיה

לשון הקודש

מַעֲשׂוֹת פְּרוּת, אִין לוּ תְּקֻנָּה לְעוֹלָם.
(קהלת א) מְעוּת לֹא יוּכַל לְתַקֵּן, מִשּׁוּם שְׁלֹא רָצָה
לְשָׂא אִשָּׁה וְלִהְשַׁתְּדָּל בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה. וְאוֹתוֹ
שְׁהַשְׁתְּדָּל וְנָשָׂא אִשָּׁה וְלֹא יָכִיל, זֶה מִתְקַן בְּגוּאֵלוֹ
שְׁקָרוּב לוֹ, שְׁהוּא אַחִיו שֶׁל אוֹתוֹ מֵת בְּלִי בְּנִים].
בְּשִׁיוּצָא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, אוֹתוֹ הָאִישׁ
לֹא נִכְנָס לְפִרְגוּד וְלֹא נוֹטֵל חֵלֶק
בְּעוֹלָם הֵהוּא וּנְשַׁמְתוֹ לֹא נִכְלַת בְּמָקוֹם
שֶׁכֵּל הַנְּשַׁמְתוֹת נִכְלְלוּ, וְנִגְזַרְת דְּמוּתוֹ מִשָּׁם, זֶהוּ
שְׁכַתוֹב וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת מִלְּפָנַי. הוּאִיל וְכַד
הוּא, בּוֹרָא לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹאֵל שְׁיִנְאֵלְנוּ
מִיַּד הַמַּשְׁחִיתִים, וְזֶה אַחִיו שְׁקָרוּב אֵלָיו, שְׁנַאֲמַר

וְנִמְצְאוּת חֲבֵרוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה,
וְהַמְקוֹר שֶׁל הַכֹּל הוּא וּסְיָא יְהִיהוּ בְּרוּךְ.
וּמִשּׁוּם כֵּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֶׂה אֵת
הָאָדָם, כְּדִי לְהַשְׁתְּדָּל בְּדִרְכָיו, וְלֹא
יַפְסִיק אֵת מְקוּרוֹ וּמַעֲיָנוֹ לְעוֹלָמִים.
וְכָל מִי שְׁמַפְסִיק מְקוּרוֹ וּמִלְּמַטָּה וּמִיבֵשׁ
אוֹתוֹ, כְּבִיכּוֹל גּוֹרֵם לְהַפְסֵק לְמַעְלָה, אִז (איוב יד)
אָזְלוּ מִמֵּי יָם וְנָהָר יַחֲרַב וְיָבֵשׁ. וְהוּאִיל וְכֵן
אָדָם הוֹקֵם לְמַטָּה בְּדִנְמָא שְׁלַמְעֵלָה – מִי שְׁמַקְרוֹ
יְמִישׁ מַעֲשׂוֹת פְּרוּת, כְּמוֹ זֶה שְׁלֹא רָצָה לְשָׂא
אִשָּׁה, אִז שְׁנָשָׂא אוֹתָהּ וְהַשְׁתְּדָּל וְלֹא יָכִיל, אִלוּ
שְׁשִׁנֵי הַפְּכִים הֵם זֶה מְזָה, (אז אותו) שְׁוִמִישׁ

לא עאלת קמיה קדשא בריך הוא, אלא היא קנמא לבר. בגין דלא זכה לאתהרא בהאי עלמא בההוא גופא.

כאן דלא זכה בהאי אתר, יחד לאתר אחרא וזכי ביה. כגונמא דא אעא דדליק ונהורא לא סליק ובמשון ליה ויסלק נהורא ביה וננהיר. אעא הוא אדם דכתיב (שם כ) כי האדם עץ השדה. רעונו לומר בר נש פד איהו בהאי עלמא ואזל ותאיב ואכיל ושתי ואזרוג באיתתא ולא זכי לבגין. דא הוא אעא דדליק ונהורא לא סליק, כלומר נשמתיה לא זכאת בההוא גופא לאתהרא אלא אידי בהשוכא).

תא חזי, כתיב, (ישעיה מה) לא תהו בראה לשבת יצרה,
דקדשא בריך הוא בגין דא עבד ליה לבר נש
בדקא יאות בדאמרן. וקדשא בריך הוא עבד טיבו
עם עלמא. תא חזי, מה כתיב, (בראשית כה) ויסף אברהם
ויקח אשה ושמה קטורה, רוא דנשמתא אתת
לאתתקנא במלקדמין.

תא חזי, תהוא גופא מה כתיב, (ישעיה נג) ויי חפץ

לשון הקודש

זוכה באותו הגוף להיות מוארת, אלא היא
 בהשכה.

בא ראה, כתוב (ישעיה מה) לא תהו
בראה לשבת יצרה, שמשום כך עשה
הקדוש ברוך הוא את האדם בראוי,
כמו שאמרנו, והקדוש ברוך הוא עושה
חסד עם העולם בא ראה מה כתוב,
(בראשית כה) ויסף אברהם ויקח אשה
ושמה קטורה. סוד הנשמה שבאה
להתתקן כמו מקדם.

בא ראה באותו הגוף מה כתוב, (ישעיה
 (ג) וה' חפץ דכאו החלי אם תשים אשם

(דברים כה) כי ישבו אחים יחדו ונו'. וכתוב בא
 אל אשת אחיך ויבם אתה ונו', משום שנשמתו
 לא נכנסת לפני הקדוש ברוך הוא, אלא היא
 עומדת בחוץ, משום שלא זכה להאיר בעולם
 הזה בגוף ההוא.

מי שלא זוכה במקום הזה, ילך למקום אחר
 ויזכה בו. כמו כן עין שדולק ואורו לא עולה,
 יכו אותו ויעלה בו אור ויאיר. עין הוא אדם,
 שכתוב (שם כ) כי האדם עין השדה. רוצה לומר,
 שהאדם כשהוא בעולם הזה והולך ותאב ואוכל
 ושותה ומדונג עם אשה ולא זוכה לבגים, זהו
 עין שדולק ואורו לא עולה, כלומר, נשמתו לא

דְּכָאוּ הַחֲלֵי אִם תָּשִׂים אֲשֶׁם נַפְשׁוֹ יִרְאֶה זֶרַע יֶאֱרִיךְ
 יָמִים וְחַפְצֵי יְיָ בְּיָדוֹ יַעֲלֶה. וַיִּי חַפְצֵי דְכָאוּ, הֵאֵי קָרָא
 אִתְּ לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיתָ, אֲמַאי חַפְצֵי בְּגִין דִּיתְדַפְי. אִם
 תָּשִׂים אֲשֶׁם, אִם יִשִּׂים אֲשֶׁם מִיבְעֵי לֵיהּ, מָאֵי אִם
 תָּשִׂים. אֲלָא לְנִשְׁמַתָּא אַחֲדָר מְלָה. אִי תְּהִיא נִשְׁמַתָּא
 בְּעֵיא לְאַתְתַּקְנָא בְּדָקָא יֵאוֹת, יִרְאֶה זֶרַע. בְּגִין דִּתְהִיא
 נִשְׁמַתָּא אֲזִלְת וְשִׁאֲמַת וְאִיהִי זְמִינָא לְאַעֲלָא בְּהַהוּא
 זֶרַע דְּאַתְעַסְק בָּהּ בַּר נֶשׁ פְּרִיָּה וּרְבִיָּה, וּבְדִין יֶאֱרִיךְ
 יָמִים. וְחַפְצֵי יְיָ דָּא אֲוִרִיתָא בִּידֵיהּ אַעֲלֶה.

תָּא תָּזִי, אַף עַל גַּב דְּבַר נֶשׁ אֲשֶׁתִּדַּל בְּאוֹרִיתָא
 יִמָּא וְלִילֵיא, וּמְקוֹרֵיהּ וּמְבוּעֵיהּ קִימָא בֵּיהּ
 לְמַגְנָא, לִית לֵיהּ אֲתָר לְאַעֲלָא לְפִרְגוּדָא. וְהָא אֲתָמַר
 דְּבִירָא דְמֵיא אִי תְּהוּא מְקוֹרָא וּמְבוּעָא לָא עָאל בֵּיהּ,
 לָאו אִיהִו בְּאֵר, דְּבִירָא וּמְקוֹרָא, בְּחֲדָא אִינּוֹן, וְרָזָא
 חֲדָא אִיהִו, וְאוֹקִימָנָא.

 לשון הקודש

ומשׁוֹטְטַת וּמוֹמְנַת לְהַכְנִס לְאוֹתוֹ הַזֶּרַע
 שֶׁהַתַּעֲסָק בָּהּ הָאָדָם בְּפִרְיָהּ וּרְבִיָּהּ, וְאִז
 יֶאֱרִיךְ יָמִים, וְחַפְצֵי ה' – זֶה הַתּוֹרָה –
 בְּיָדוֹ יַעֲלֶה.

בַּא רְאֵה, אַף עַל גַּב שֶׁאָדָם מִשְׁתַּדֵּל
 בַּתּוֹרָה יוֹמֵם וְלַיְלָה וּמְקוֹרוֹ וּמְעִינֵו עוֹמֵד
 בּוֹ לְחַנּוּם, אִין לוֹ מְקוֹם לְהַכְנִס לְפִרְגוּד.
 וְהֵרִי נֶאֱמַר שֶׁבְּאֵר הַמַּיִם, אִם לֹא נִכְנָס

נַפְשׁוֹ יִרְאֶה זֶרַע יֶאֱרִיךְ יָמִים וְחַפְצֵי ה'
 בְּיָדוֹ יַעֲלֶה. וְה' חַפְצֵי דְכָאוּ, בְּפִסּוּק הַזֶּה
 יֵשׁ לְהַסְתַּכְּלָא, לְמָה חַפְצֵי? בְּדֵי שְׂיִטְהַר.
 אִם תָּשִׂים אֲשֶׁם – הִנֵּה צְרִיךְ לְהִיּוֹת אִם
 יִשִּׂים אֲשֶׁם! מַה זֶה אִם תָּשִׂים? אֲלָא עַל
 הַנְּשִׁמָּה חוֹזֵר הַדְּבָר. אִם הַנְּשִׁמָּה הִיא
 רוּחָה לְהַתְתַּקֵּן כְּרִאוּי – יִרְאֶה זֶרַע,
 מִשׁוּם שֶׁאוֹתָהּ הַנְּשִׁמָּה הוֹלֶכֶת

כְּתִיב, (תהלים קכז) **שָׂוֵא לָכֶם מִשְׁפִּימֵי קוֹם מְאַחֲרֵי שַׁבַּת אֲכִלִי לֶחֶם הַעֲצָבִים בֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שֵׁנָא. תָּא חַזִּי, כְּמָה חֲבִיבִין אֵינּוּן מְלֵי דְאֹרֵייתָא. דְּכָל מְלָה וּמְלָה דְאֹרֵייתָא אֵית בֵּיה רְזִין עֲלָאִין קְדִישִׁין. וְהָא אֲתִמָּר דְּכֵד יְהֵב קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא אֹרֵייתָא לְיִשְׂרָאֵל, כָּל גְּנִיזִין עֲלָאִין קְדִישִׁין כְּלָהוּ יְהֵב לָהּ (וּכְלָהּ) בְּאֹרֵייתָא, וּכְלָהּ אֲתִיְהִיבוּ לָהּ לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעֲתָא דְקַבִּילוּ אֹרֵייתָא בְּסִינֵי.**

תָּא חַזִּי, שָׂוֵא לָכֶם מִשְׁפִּימֵי קוֹם, אֵלִין אֵינּוּן יְחִידִים דְּאֲשַׁתְּכַחוּ, דְּלֹא אֵינּוּן דְּכֵר וְנוֹקְבָא כְּדָקָא יְאוּת, וְאֶקְדָּמֵן בְּעַפְרָא לְעֵבִידֵיהוּ. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (קהלת ד) יֵשׁ אֶחָד וְאִין שְׁנֵי וְגו' וְאִין קִין לְכָל עֲמָלוֹ. מְאַחֲרֵי שַׁבַּת. מְאַחֲרִין נִיחָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר, כִּי

לשון הקודש

העליונים הקדושים כלם נתן להם וכלם בתורה, וכלם נתנו לישראל בשעה שקבלו התורה בסיני.

בא ראה, שווא לכם משפמי קום – אלו הם היחידים שנמצאים, שאינם זכר ונקבה בראוי, ומקדימים בפקר לעבודתם, כמו שנאמר (קהלת ד) יש אחד ואין שני וגו', ואין קין לכל עמלו. מאחרי שבת – מאחרי המנוחה, כמו שנאמר כי בו שבת, משום שהאשה אל

בה אותו המקור והמען, אינה באר, שהבאר והמקור הם יחד והם סוד אחד, ובארנו.

כתיב (תהלים קכז) שווא לכם משפמי קום מאחרי שבת אכלי לחם העצבים בן יתן לידידו שנא. בא ראה כמה הם חביבים דברי התורה, שבכל דבר ודבר בתורה יש בו סודות עליונים קדושים, והרי נאמר שפאשר נתן הקדוש ברוך הוא התורה לישראל, את כל הגנוים

בו שבת. בגין דאתתא לגבי בר נש איהי נייחא
לגביה ודאי.

אכלי לחם העצבים, מאי לחם העצבים. דכד בר
נש אית ליה בגין, ההוא נהמא דאכיל, אכיל
ליה בחדוה וברעותא דלפא. וההוא דלית ליה בגין,
ההוא נהמא דאכיל איהו נהמא דעציבו. ואלין אינון
אוכלי לחם העצבים ודאי.

בן יתן לידידו שנא, מאי יתן לידידו, דא הוא
דמקוריה מברך, דקדשא בריך הוא יתב ליה
שינה בההוא עלמא כמה דאת אמר, (משלי ג) ושכבת
וערבה שנתך. בגין דאית ליה חולקא בעלמא דאתי.
בגין דההוא בר נש שכיב ויתתני בההוא עלמא
דאתי בדקא יאות.

יש אחד ואין שני וגו'. יש אחד, דא הוא בר נש

לשון הקודש

זהו שמקורו מברך, שהקדוש ברוך הוא
נותן לו שנה בעולם ההוא, כמו שנאמר
(משלי ג) ושכבת וערבה שנתך, משום
שניש לו חלק בעולם הבא, כדי שאותו
האיש ישכב ויהנה בעולם הבא והוא
בראוי.

יש אחד ואין שני וגו', יש אחד – זהו
אדם שהוא יחידי בעולם, לא יחידי

האדם היא נחת ודאי אצלו.

אכלי לחם העצבים, מה זה לחם
העצבים? שפאשר לאדם יש בגנים,
אותו הלחם שאוכל, אוכל אותו
בשמחה וברצון הלב. וזה שאין לו
בגנים, אותו לחם שאוכל הוא לחם של
עצב, ואלו הם אכלי לחם העצבים ודאי.
בן יתן לידידו שנא, מה זה יתן לידידו?

דַּאִיְהוּ יְחִידָאֵי בְּעֵלְמָא, לָא יְחִידָאֵי בְּדַקָּא יְאוּת, אֶלְא
 דַּאִיְהוּ בְּלֵא זְוּנָא. וְאִין שְׁנִי, דְּלִית עֲמִיה סְמָךְ. גַּם
 בְּן, דְּיוֹקִים שְׁמִיה בְּיִשְׂרָאֵל לָא שָׁבַק. וְאִח אִין לוֹ
 לְאִיְתָאָה לִיה לְתַקּוּנָא.

וְאִין קִין לְכָל עֲמָלוֹ, דַּאִיְהוּ עֲמַל תְּדִיר דְּאֶקְדִים
 יִמָּא וְלִילִיא. גַּם עֵינוֹ לֹא תִשְׁבַּע עֶשֶׂר, וְלִית
 לִיה לְבָא לְאֶשְׁגָּחָא וְלִמְיַמַר לְמִי אֲנִי עֲמַל וּמְחַסֵּר
 אֶת נַפְשִׁי (דף קצ"א ע"ב) מְטוּבָה.

וְאִי תִימָא דְּבָנִין דְּיִיכּוּל וְיִשְׁתִּי יְתִיר וְיַעֲבֵד מִשְׁתֵּיא
 בְּכָל יוֹמָא תְּדִיר, לָא חָבִי. דְּהָא נַפְשָׁא לָא
 אֶתְהַיְ מִנִּיה, אֶלְא וְדָאֵי אִיְהוּ מְחַסֵּר לְנַפְשִׁיה מְטוּבָה
 דְּנִהוּרָא דְּעֵלְמָא דְּאֶתִי. בְּגִין דְּדָאֵי הִיא נַפְשָׁא חֲסָרָא,
 דְּלֹא אֶשְׁתְּלִימַת בְּדַקָּא יְאוּת. תָּא חֲזִי, כַּמָּה חָס
 קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא עַל עוֹבְדֵי, בְּגִין דְּקָא בְּעִי דִּיתְתַּקּוּן.

לשון הקודש

מטובה.

וְאִם תֹּאמַר שְׂפָדֵי שְׂאִיכַל וְיִשְׁתָּה יוֹתֵר
 וְנַעֲשֶׂה מִשְׁתָּה בְּכָל יוֹם תְּמִיד - לֹא כָךְ,
 שְׁחַרְי הַנַּפֶּשׁ אֵינָה נְהַנִּית מִכְּנֹ. אֶלְא
 וְדָאֵי הוּא מְחַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ מְטוּבָא שְׁל
 הָאוּר שְׁל הָעוֹלָם הַבָּא מִשׁוּם שְׂזוּהֵי
 נַפְשׁ חֲסָרָה, שְׁלֹא הַשְׁלָמָה כְּרָאוּי. כֹּא
 רָאָה כַּמָּה חָס הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל

כְּרָאוּי, אֶלְא שֶׁהוּא בְּלִי זְוּנָא. וְאִין שְׁנִי -
 שְׂאִין עֲמוֹ סְמָךְ. גַּם בֶּן - שְׂיָקִים שְׂמוֹ
 בְּיִשְׂרָאֵל לֹא הִשְׁאִיר. וְאִח אִין לוֹ -
 שְׂיָבִיא אוֹתוֹ לְתַקּוּן.

וְאִין קִין לְכָל עֲמָלוֹ - שֶׁהוּא עֲמַל
 תְּמִיד, שְׂמַקְדִים יוֹם וְלַיְלָה. גַּם עֵינוֹ לֹא
 תִשְׁבַּע עֶשֶׂר - וְאִין לוֹ לֵב לְהִשְׁגִּיחַ
 וְלִמְרַ, לְמִי אֲנִי עֲמַל וּמְחַסֵּר אֶת נַפְשִׁי

וְלֹא יִתְאַבֵּיד מִחֵהוּא עֲלֵמָא דְאַתִּי כְּדַקְאֲמַרְן.

רַבִּי חֲנִיָּא בְּעָא, הָאִי דְאִיהוּ זַבְּחָה שְׁלִימָא וְאַשְׁתַּדַּל
בְּאוּרֵייתָא יוֹמֵי וְלִילֵי וְכָל עוֹבְדוֹי לְשִׁמָּא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא זָכָה לְבָנִין בְּהָאִי עֲלֵמָא כְּגוֹן
דְּאַשְׁתַּדַּל בְּחַוּ וְלֹא זָכָה, אוּ דְחָוּ לִיהּ וּמִיתוּ. מַה
אֵינוֹן לְעֲלֵמָא דְאַתִּי. אָמַר לִיהּ רַבִּי יוֹסֵי, עוֹבְדוֹי
וְחֵהוּא אוּרֵייתָא, קָא מְגִינָן עֲלֵיהּ לְחֵהוּא עֲלֵמָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲלֵייהוּ וְעַל אֵינוֹן זַבְּחָי קְשׁוּט, (כְּגוֹן
רַבִּי יוֹחָנָן דְּחָוּ לִיהּ בְּגִינָן וּמִיתוּ, וְכְגוֹן רַבִּי חֲזַקְיָה דְאִיהוּ עֲקָר) עֲלֵייהוּ
כְּתִיב, (ישעיה נב) כִּי כֹה אָמַר יְיָ לְסַרְיִסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ
אֶת שַׁבָּתוֹתַי וּבָחֲרוּ בְּאֲשֶׁר חֲפָצְתִי וּמְחֻזְקִים בְּבְרִיתִי.
מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֻמוֹתַי יָד
וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבָּנוֹת שֵׁם עוֹלָם אֶתֶן לוֹ אֲשֶׁר לֹא
יִכָּרֵת. בְּגִין דְּאֵלִין אִית לֹן חוּלְקָא לְעֲלֵמָא דְאַתִּי.

לשון הקודש

ההוא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲלֵיהֶם וְעַל אוֹתָם
צְדִיקֵי הָאָמֶת, וְכִמוּ רַבִּי יוֹחָנָן שֶׁהָיוּ לוֹ בְּנִים
וּמֵתוּ, וְכִמוּ רַבִּי חֲזַקְיָה שֶׁהוּא עֲקָר וְעֲלֵיהֶם
כְּתוּב (ישעיה נב) כֹּה אָמַר ה' לְסַרְיִסִים אֲשֶׁר
יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבָּתוֹתַי וּבָחֲרוּ בְּאֲשֶׁר
חֲפָצְתִי וּמְחֻזְקִים בְּבְרִיתִי. מַה כְּתוּב
אֲחֵרָיו? וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֻמוֹתַי יָד
וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבָּנוֹת שֵׁם עוֹלָם אֶתֶן

מִעֲשָׂיו, מִשּׁוּם שְׂרוּצָה שֶׁיִּתְקַן וְלֹא יֵאבֵד
מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם הַבֵּא, כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ.
רַבִּי חֲנִיָּא שָׁאַל, זֶה שֶׁהוּא צְדִיק שְׁלָם
וּמִשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה יָמִים וְלֵילוֹת וְכָל
מִעֲשָׂיו לְשִׁמּוֹ שֶׁל הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא
זָכָה לְבָנִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁהִשְׁתַּדַּל
בָּהֶם וְלֹא זָכָה, אוּ שֶׁהָיוּ לוֹ וּמֵתוּ – מַה
הֵם לְעוֹלָם הַבֵּא? אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵי,
מִעֲשָׂיו וְהַתּוֹרָה הַחַיָּא מְגִינִים עֲלָיו לְעוֹלָם